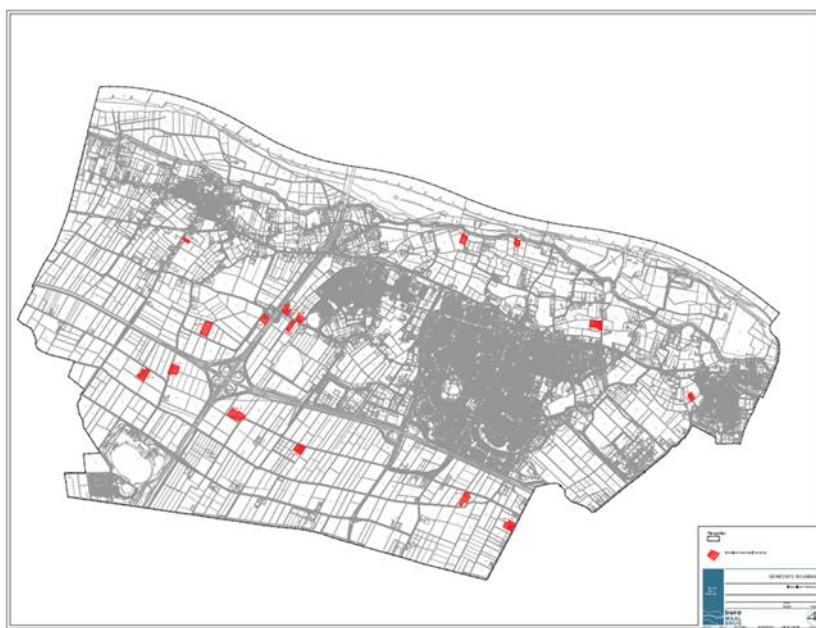

Werk sessie Commissie Ruimte 29 januari 2019

Onderwerp: Ruimte voor duurzame niet grondgebonden veehouderij

Lokale uitwerking van het Gelders Plussenbeleid voor de gemeente Beuningen

15 januari 2019

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Bedrijven met intensieve veehouderij in de gemeente Beuningen	4
3. Participatie	5
4. Plussenbeleid gemeente Beuningen ; vragen aan de commissie	7
5. Bijlage; Hoe ziet het provinciale plussenbeleid eruit?	9

1. Inleiding

Op 1 maart 2017 heeft de provincie Gelderland het Plussenbeleid in haar omgevingsvisie vastgesteld. Het doel van de provincie is om randvoorwaarden te scheppen voor een duurzame niet-grondgebonden veehouderij. Bedrijfsontwikkeling en vergroting van het agrarisch bouwvlak wordt mogelijk gemaakt onder voorwaarde van toegevoegde kwaliteit en niet meer opgehangen aan een maximale oppervlaktemaat van het agrarisch bouwvlak.

Door maatschappelijk verantwoord en duurzaam te produceren en daarbij extra maatregelen te treffen, kan een ondernemer groen licht krijgen voor plannen. Ook de Gelderse gemeenten moeten dit beleid dat bekend staat als **'provinciaal plussenbeleid niet-grondgebonden veehouderij'** doorvertalen in hun lokale beleid.

Het voeren van een dialogoog met de omgeving speelt daarbij een belangrijke rol.

De groeipotentie van een bedrijf wordt meer afhankelijk van de locatie waar het bedrijf ligt. In geval van uitbreiding moet de ondernemer extra stappen zetten voor maatschappelijk verantwoord ondernemen en rekening houden met een duurzame ontwikkeling. Door 'maatschappelijk verantwoord ondernemen' moeten ondernemers de gewenste 'groei' verdienen door het treffen van tegenprestaties welke leiden tot kwaliteit ('License to produce'). Dit betreft (extra) maatregelen van ruimtelijke kwaliteit op het gebied van milieu, landschappelijke inpassing of fysieke maatregelen op het gebied van dierwelzijn. De gewenste versnelling van de duurzame ontwikkeling in de veehouderij komt hiermee tot stand, zonder dat dit ten koste gaat van een verslechtering voor de kwaliteit van de leefomgeving. De investering in de maatschappelijke plussen bedraagt € 15,- tot € 20,-/m² bruto stalvloeroppervlakte van de uitbreiding.

Om als gemeente medewerking te kunnen verlenen aan uitbreidingsinitiatieven van niet grondgebonden veehouderijbedrijven (waaraan op grond van het vigerend bestemmingsplan geen medewerking kan worden verleend, maar waarbij medewerking wel in de rede ligt), dienen beleidsregels te worden vastgesteld.

Proces en doel werksessie

In het proces om tot een lokale inkleuring te komen worden belanghebbenden en betrokken inwoners geraadpleegd. Ook is met de provincie Gelderland en andere gemeenten die actief zijn in dit proces afgestemd.

Het doel van de werksessie is enerzijds om informatie te geven over het plussenbeleid. Anderzijds is het doel om bij uw commissie op te halen welke kaders voor u belangrijk zijn voor de lokale inkleuring. De planning is om de beleidsregel 'Plussenbeleid' in 21 mei ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad.

Ruimte lokale invulling

Ten behoeve van de lokale invulling willen we de volgende onderwerpen aan u voorleggen:

- De dialoog
- De (extra) maatregelen / plussen
- Onderscheid in gebieden
- Geen megabedrijven

2. Bedrijven met intensieve veehouderij in de gemeente Beuningen

Het buitengebied van Beuningen kent 3 verschillende bestemmingsplannen/beheersverordeningen:

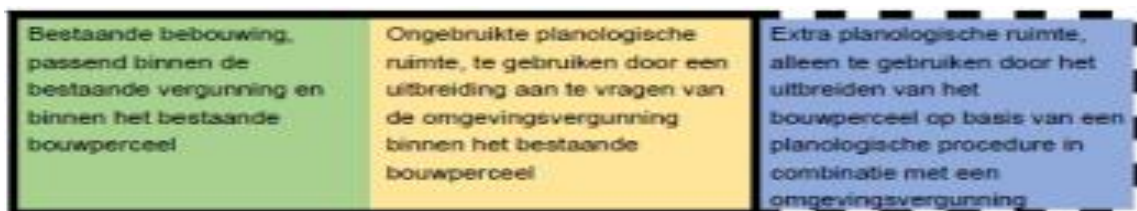
1. Beheersverordening Randzone Ewijk
2. Bestemmingsplan Buitengebied
3. Bestemmingsplan Geerstraat 16 en Begijnenstraat

Het gehele gebied omvat in totaal 18 veehouderijen met een (deels) intensieve veehouderijtak.

Het aantal bedrijven waarvoor het plussenbeleid gaat gelden is beperkt. Het geldt voor de locaties die:

- onder de 'beheersverordening Randzone Ewijk' vallen, omdat de beheersverordening geen verruiming van het bouwvlak biedt. Dit zijn theoretisch gezien maximaal 4 bedrijven.
- in het bestemmingsplan Buitengebied vallen, voor zover het bouwvlak ook het potentieel maximale bouwvlak overstijgt. Dit geldt op dit moment voor 2 locaties.

De overige bedrijven hebben nog enige planologische ruimte waardoor zij bij een bedrijfsontwikkeling vooralsnog geen beroep hoeven te doen op het plussenbeleid.

3. Participatie

Het plussenbeleid Beuningen is een nadere invulling van het provinciale plussenbeleid. Dit provinciale beleid is met veel interactie van partijen tot stand gekomen. Binnen de gemeente Beuningen heeft afstemming met de ZLTO en GGD plaatsgevonden. Agrariërs met een intensieve veehouderijtak zijn daarnaast middels een brief uitgenodigd om in gesprek te gaan. Inwoners zijn via een persbericht uitgenodigd om van gedachten te wisselen.

Een agrariër heeft gereageerd en één inwoner. Men hen is in gesprek gegaan. Een weergave van relevante punten voor het plussenbeleid zijn hieronder weergegeven.

- ZLTO zou graag de provinciale regeling 1 op 1 overgenomen zien, waarbij duurzaamheid als extra optie wordt toegevoegd. Mogelijk geeft ZLTO nog een nadere reactie.

- GGD:
  - o De GGD betreft bij nieuwbouw- en uitbreidingsplannen de volgende factoren in een gezondheidskundig advies: geur, fijnstof en biologische agentia (zoals bacteriën, virussen, parasieten, schimmels en endotoxinen), zoönosen (infectieziekten die van dieren naar mensen overgedragen kunnen worden) en het afstandscriterium.
  - o Het is aangetoond dat geitenhouderijen tot een afstand van 2 kilometer risico's vormen voor de volksgezondheid. Dit geldt met name voor longaandoeningen. Hieruit volgt de aanbeveling om geen geitenhouderijen te faciliteren (dus ook nadat de provinciale stop op geitenhouderijen eventueel wordt opgeheven).
  - o Veehouderijen (pluimvee- en varkenshouderijen) vormen een risico ten aanzien van longaandoeningen. Bij bedrijfsontwikkelingen pleit de GGD er dan ook voor dat de totale fijnstofuitstoot niet hoger wordt en dat ook de achtergrondconcentratie niet toeneemt. Liever ziet de GGD een verlaging, zodat enige gezondheidswinst kan optreden.
  - o In zijn algemeenheid is het advies van de GGD dat de afstand van een veehouderij tot een gevoelige bestemming minimaal 250 meter bedraagt. Dit omdat de uitstoot van fijnstof en micro-organismen de eerste 250 meter verhoogd is. Bij een grotere afstand is de invloed niet hoger dan het achtergrondniveau.
Dit advies is vooral van belang bij nieuwvestigingen, maar ook omgekeerd bij de ontwikkeling van een nieuwbouwwijk.
Bij bestaande bedrijven die binnen 250 meter gelegen zijn is het advies om de uitstoot na bedrijfsontwikkeling niet hoger te laten worden.
  - o Geurhinder kan stressgerelateerde klachten veroorzaken. Om die reden is het wenselijk dat eventuele geurhinder bij bedrijfsontwikkeling gelijk blijft of afneemt.
  - o Omdat volksgezondheid voor de GGD leidend is, beveelt zij plussen aan die ten goede komen aan deze volksgezondheid. Deze plussen kunnen bestaan uit technische maatregelen die de uitstoot van geur, ammoniak en/of fijnstof verder dan wettelijk noodzakelijk reduceren.

- Ondernemer:
  - o Ondernemers passen binnen hun bedrijfsvoering al veel bovenwettelijke maatregelen toe, zoals; een kijkstal, een zorgboerderij, extra welzijnsmaatregelen. Dit vraagt extra ruimte zodat de mogelijkheden binnen het huidige bouwblok sneller benut zijn. Zij vinden het belangrijk dat deze extra investeringen meegenomen worden als toe te passen plus, zodat zijn hun pro-actieve eigen initiatief in maatschappelijke investeringen gewaardeerd zien.
  - o Het voeren van een dialoog, in de fase dat het plan nog niet in beton gegoten is, wordt als een vanzelfsprekende zaak gezien. Wel merkt men op dat dit niet alleen voor agrarische ondernemers, maar voor iedereen mag gelden. Dit vanuit de ervaring dat agrarische ondernemers ook wel eens verrast worden door ontwikkelingen in de nabijheid.

- Inwoner;

- Het is een prima gedachte om bij bedrijfsontwikkeling een 'plus' te vragen. Toch gaat het in de kern voorbij aan de werkelijke problematiek. Vanuit klimaatdoelstellingen en leefbaarheid zou het beter zijn om over 'krimp van de veestapel' te praten. Hiertoe wordt ook verwezen naar het RLI¹-advies:
<https://www.rli.nl/publicaties/2018/advies/duurzaam-en-gezond>
- De aandacht van de gemeente zou beter gericht kunnen worden op het 'aantrekkelijker' maken van bedrijfsbeëindiging.
- Als alternatief is het wenselijk om veehouders te stimuleren die in lokale verbindingen / korte ketens werken.
- Bij de dialoog is het wenselijk dat iemand van de gemeente aanwezig is. Dit vanuit een onafhankelijke positie, die duidelijk moet worden aangegeven. Het doel is dat deze gemeentevertegenwoordiger uit de eerste hand kan horen wat er op de bijeenkomst wordt ingebracht.

---

¹ Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur

4. Plussenbeleid gemeente Beuningen; vragen aan de commissie

Aan de hand van een aantal vragen komt in dit hoofdstuk naar voren op welke wijze de gemeente Beuningen invulling kan geven aan het plussenbeleid. De gemeente wil goede ruimtelijke randvoorwaarden bieden voor een economisch rendabele en duurzame landbouw en veehouderij c.q. voedselproductie.

De gemeente vindt het belangrijk dat bedrijven rekening houden met hun omgeving. Voor zover er sprake moet zijn van extra investeringen moeten deze ook tot een kwaliteitsbijdrage leiden voor de omgeving.

In het vorige hoofdstuk is al naar voren gekomen wat stakeholders belangrijk vinden.

Daarnaast kunnen bij de Beuningse invulling thema's uit de structuurvisie en het coalitieakkoord/collegeprogramma worden betrokken, zoals;

- Geen ruimte voor megabedrijven
- De gebiedsindeling
- Duurzaamheid

Ambtelijk is aandacht gevraagd voor extra plussen, zoals:

- Educatie (bijvoorbeeld een zichtstal)
- Onvoorziene plus (een afwijkingsbevoegdheid ten behoeve van een 'out of the box idee').

Bespreekpunten met de commissie:

Het college wil graag horen wat voor de commissie belangrijk is en welke richting zij wenst te geven, zodat dit in de beleidsvorming kan worden betrokken. Als leidraad zijn onderstaande bespreekpunten opgesteld.

1) Dialoog

Op pagina 12 van de bijlage heeft de provincie beschreven hoe de dialoog in haar werk kan gaan. In onderstaand kader staat het proces nog eens vermeld.

Wanneer een gemeente een initiatief tot uitbreiding in eerste instantie als kansrijk beoordeelt, is het van belang dat de ondernemer tijdig over een nog niet uitgewerkt plan in gesprek gaat met de omgeving. De ondernemer voert een buurtgesprek met de omgeving dat, zoals volgens hem of haar het beste passend is bij het gebied. Een presentatie over de voorgenomen uitbreiding in een buurthuis of bij een rondleiding door het bedrijf, kan hierbij een mogelijkheid zijn.

In overleg tussen ondernemer en de gemeente wordt de omtrek van het gebied bepaald dat wordt betrokken bij de plannen. De provincie heeft een handreiking beschikbaar over hoe een dialoog gevoerd kan worden.

Afhankelijk van de toekomstvisie op het bedrijf en het gesprek met de omgeving past de ondernemer het uitbreidingsplan aan. De gemeente maakt een afweging over het wel of niet akkoord gaan met het plan. De gemeente maakt met de ondernemer afspraken inclusief boetebeding via een privaatrechtelijke overeenkomst, een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan of een omgevingsvergunning. Op basis daarvan werkt het bevoegd gezag een wijzigingsplan uit, een afwijkingsbesluit of een herziening van het bestemmingsplan.

a) Heeft uw commissie nog aandachtspunten ten aanzien van de te voeren dialoog?

b) Zou deze werkwijze c.q. dialoog (vanuit de omgevingswetgedachte) ook bij andere ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden toegepast?

2) Type plussen

a) In hoofdstuk 3 zijn de provinciale plussen genoemd;

- dierwelzijn,
- milieu,
- landschappelijke inpassing.

Kunnen deze ook allemaal in Beuningen worden toegepast?

b) Zijn er plussen die u wilt toevoegen? Bijvoorbeeld 'duurzaamheid'? en/of 'educatie' en/of 'onvoorzien'.

c) Moet er sprake zijn van één plus, of kan het plan ook uit een combinatie van plussen bestaan?

d) Mogen deze plussen ook al eerder op het bedrijf ontwikkeld en toegepast zijn, zodat dit nu gewaardeerd wordt?

3) Onderscheid tussen gebieden

Het buitengebied van Beuningen kan worden onderverdeeld worden in twee gebieden; het kommengebied en het oeverwallengebied. Eerder is hierover geschreven (in het coalitieprogramma c.q. de structuurvisie):

In het oeverwallengebied staat landschappelijke kwaliteit centraal en wordt recreatief medegebruik de norm.

Het open kommengebied is en blijft het domein van de agrarische sector. Het gebied blijft grotendeels vrijwaard van stedelijke ontwikkelingen en de sector heeft ruimte om te ondernemen. Schaalvergroting is mogelijk onder voorwaarden welke in het bestemmingsplan buitengebied zijn geregeld.

Wat betekent dit voor de invulling van het plussenbeleid? Bijvoorbeeld:

- Vraagt dit een andere tegenprestatie (€ 15 - € 20) per gebied?
- Is in beide gebieden wel/geen ruimte voor bedrijfsontwikkeling?
- Heeft het gebied invloed op het type plussen waar voor gekozen kan worden c.q. die als een extra kans voor het gebied en de omgeving worden gezien?
- Andere opmerkingen?

4) Geen megabedrijven

Eerder is er geschreven dat Beuningen geen megabedrijven wenst te ontwikkelen.

De Raad voor het Landelijk Gebied heeft in 2004 een megabedrijf gedefinieerd als een bedrijf met meer dan 500 NGE1 [2]. Dat is zes maal de gemiddelde bedrijfsomvang in de landbouw. Deze grens komt overeen met 12.500 vleesvarkens, 160.000 legkippen of 320 melkkoeien.

- Is het wenselijk dat de norm van 500 NGE bij de uitwerking van het plussenbeleid als maximum wordt genoemd?
- Andere opmerkingen (bijv. naar aanleiding van de reacties van stakeholders)?

Bijlage

5. Bijlage; Hoe ziet het provinciale plussenbeleid eruit?

Niet-grondgebondenveehouderijbedrijven of onderdelen van bedrijven (zogenoemde niet-grondgebonden veehouderijtakken) die uitbreiden, krijgen vanaf het moment dat gemeenten het plussenbeleid in hun ruimtelijk beleid hebben opgenomen extra eisen opgelegd. (Dit geldt alléén als de bestemmingsplannen op dit moment géén planologische mogelijkheden meer bieden).

Het gaat om de navolgende eisen:

1. uitbreidingen (> 500 m²) zijn alleen mogelijk wanneer het bedrijf maatregelen van ruimtelijke kwaliteit treft op het gebied van milieu, landschappelijke inpassing of fysieke maatregelen op het gebied van dierwelzijn (deze maatregelen moeten plaatsvinden naast de generieke wettelijke eisen en andere voorwaarden, zoals een goede landschappelijke inpassing op basis van vigerend beleid);
2. een verslag van een dialoog met de omgeving moet bij de aanvraag (verzoek om een bestemmingsplanherziening, -wijziging of omgevingsvergunning) zijn gevoegd;
3. de investering in de maatschappelijke plussen bedraagt € 15,- tot € 20,-/m² bruto stalvloeroppervlakte van de uitbreiding;
4. de investering vindt zoveel mogelijk plaats op het erf. Indien dit niet mogelijk is, dan vindt de investering plaats in de omgeving van het erf of verder in de omgeving;
5. de gemeente maakt afspraken inclusief boetebeding met de ondernemer via een privaatrechtelijke overeenkomst, een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan of een omgevingsvergunning. Op basis daarvan werkt de gemeente een wijzigingsplan uit, een afwijkingsbesluit of herziening van het bestemmingsplan.

Directe toepassing plussenbeleid door gemeente en bestaande rechten

Gemeenten moeten het plussenbeleid toepassen als zij bestemmingsplannen opstellen die betrekking hebben op niet-grondgebonden veehouderij. Dit kan een postzegelplan betreffen en betrekking hebben op een enkele veehouderijtak, maar het kan ook een (deel) bestemmingsplan 'Buitengebied' betreffen. De bestaande rechten in de vigerende bestemmingsplannen (waaronder vigerende afwijkingsmogelijkheden en wijzigingsbevoegdheden) worden hiermee echter niet opzij gezet (tot uiterlijk 1 januari 2027)

Verplichte aspecten in de gemeentelijke beleidsuitwerking

Gemeenten nemen de voorwaarden van het plussenbeleid mee in hun lokale uitwerking van dit beleid. Hierin moeten minimaal de volgende aspecten aan de orde te worden gesteld:

1. Wat is de gewenste werkwijze en dialoog rond de voorgenomen uitbreiding?
2. Welke inhoudelijke accenten in de extra maatregelen zijn gewenst vanuit het lokale beleid, passend bij het gebied, zodat lokaal maatwerk mogelijk wordt in de geest van de Omgevingswet en Gelderse Omgevingsvisie?;
3. Duiden van de ondergrens van de extra duurzaamheidsmaatregelen (wat zijn 'plusinvesteringen'?);
4. Hoe worden afspraken met de ondernemer gemaakt, bijvoorbeeld over de hoogte van de investering?

Duurzaamheidsmaatregelen of 'plus-investeringen'

Het gaat bij aanvullende (bovenwettelijke) maatregelen niet over gangbare maatregelen die al vanuit bestaande vigerende beleidskaders noodzakelijk zijn, maar om extra maatregelen ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit op het terrein van landschappelijke inpassing, milieu- en dierenwelzijn.

De gewenste versnelling van de duurzame ontwikkeling in de veehouderij komt hiermee tot stand, zonder dat dit ten koste gaat van een verslechtering voor de kwaliteit van de leefomgeving.

De te nemen maatregelen moeten passen binnen een goede ruimtelijke ordening c.q. ruimtelijk relevant zijn. Dit vergt maatwerk en is afhankelijk van het gebied waar de uitbreiding plaatsvindt.

Als peildatum voor 'wat een extra maatregel is' geldt de datum van de ter inzage legging van het ontwerpbesluit door de gemeente: dat kan een ontwerp bestemmingsplan of wijzigingsplan zijn, maar ook een ontwerp omgevingsvergunning. De provincie noemt de volgende denkbare maatregelen:

Ruimtelijke kwaliteit

Aanvullende maatregelen zijn volgens provinciaal beleid bijvoorbeeld extra investeringen in:

- extra streekeigen beplanting,
- fruitbomen,
- loop- en wandelpaden,
- bezichtigingsruimte,
- innovatieve architectuur m.b.t. stalconcepten,
- bijdrage aan een ecologische verbindingzone,
- sloop van vrijkomende agrarische bebouwing.

Milieu

Aanvullende investeringen zijn bijvoorbeeld:

- filtersysteem,
- afzuigsysteem,
- luchtwassysteem,
- biofilter,

Het gaat bij aanvullende maatregelen milieu niet om de gangbare emissie-reducerende technieken of gangbare BBT. Wat gangbaar is, is o.m. omschreven in artikel 1.1 van de Wabo. Dit verschilt per diersoort, per jaar en per gebied. Voor ammoniak kan in het kader van aanvullende BBT-maatregelen bijvoorbeeld gekeken worden naar kolom C van "Besluit emissiearme huisvesting" gepubliceerd in Staatscourant d.d. 25/6/2015 waarin gewenste grenswaarden voor 2018 worden genoemd. De ondernemer moet aantonen waarom zijn maatregel voor een plus in aanmerking komt en moet dat expliciet maken.

Dierwelzijn

Aanvullende maatregelen zijn bijvoorbeeld gericht op:

- oppervlakte,
- groepsgrootte,
- stalinhoud,
- voorkomen hittestress,
- schuurvoorziening,
- erfverharding,
- hygiënesluis,
- mestafvoerpunten.

Voorbeelden van maatregelen op het gebied van ruimtelijke kwaliteit, milieu en dierenwelzijn zijn ook

te vinden in de 'Maatlat Duurzame Veehouderij' en het 'Beter Leven Keurmerk' (sterrenstelsel) en 'Milieukeur'. Deze certificatiesystemen zijn waardevol omdat zij aangeven wat in zijn algemeenheid duurzamere stalconcepten zijn. Zij geven ondernemers houvast om duurzamere stalconcepten toe te passen door fiscaal voordeel te bieden. De controle op de uitvoering van de maatregelen wordt door een onafhankelijke instantie uitgevoerd.

Investerings welke niet als 'plus-investering' worden aangemerkt

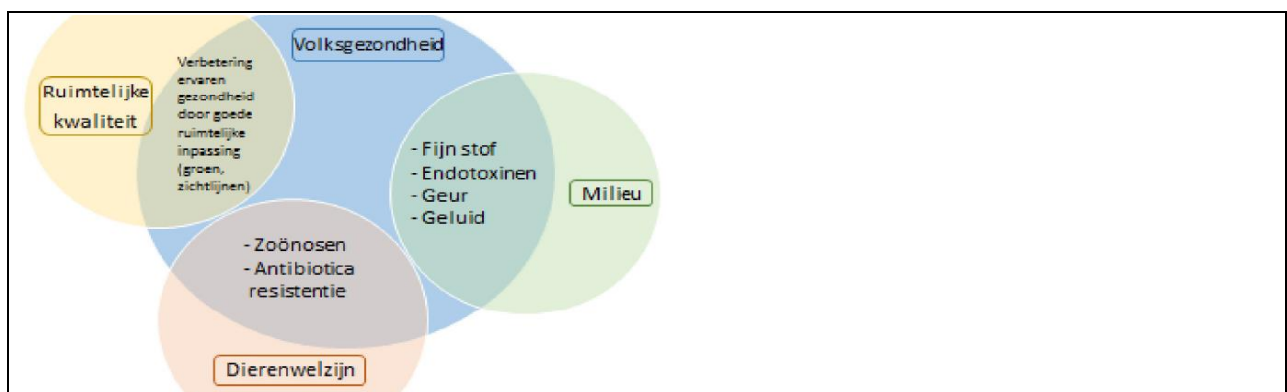
Maatregelen in de bedrijfsvoering zijn niet aan te merken als een extra maatregel.

Ook de volgende zaken zijn niet aan te merken als een extra maatregel:

- een goede erfinpassing,
- rekening houden met landschappelijke en natuurkwaliteiten,
- voldoen aan milieunormen of aan normen voor dierenwelzijn,
- emissie reducerende milieutechnieken (gangbare BBT cf. Wabo artikel 1.1) die al standaard worden voorgeschreven;
- investeringen op het gebied van volksgezondheid.

Gezondheid wordt beschouwd als een basiskwaliteit. Voor volksgezondheid is nog geen sprake van een eigenstandig normenkader. De (rijks)normen voor milieu (fijnstof en geur), dierenwelzijn en ruimtelijke kwaliteit zijn hiervoor bepalend. Er is een sterke verwevenheid tussen milieu, dierenwelzijn en gezondheid. Volksgezondheid lift mee op milieu (fijn stof en geur), dierenwelzijn en ruimtelijke kwaliteit. Als nieuwe normen over volksgezondheid meer helderheid geven dan komt dit erbij als basis en niet als 'plus'. De ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd.

De verwevenheid tussen 'volksgezondheid' en de drie plussen wordt in de onderstaande figuur geïllustreerd.

Verbeteringen voor de volksgezondheid worden in de praktijk dus ook gerealiseerd via fysieke maatregelen voor milieu, dierenwelzijn en ruimtelijke kwaliteit (plus-sporen in het plussenbeleid). Zo dragen plussen op het gebied van geur, fijn stof en NOx eveneens bij aan een betere volksgezondheid. Maatregelen voor de verbetering van dierenwelzijn doen dit ook.

Dit doet recht aan het gedachtegoed van de komende Omgevingswet, zorgen voor een gezonde en veilige leefomgeving. Met betrekking tot de geitenhouderij is er op dit moment nog geen exacte duidelijkheid over de oorzaak van het verhoogde risico op longontsteking. Uitbreiding daarvan wordt op dit moment voorkómen (zie paragraaf 4.3).

De investeringsbijdrage

De norm voor de investeringsbijdrage is een bedrag tussen de € 15,- en € 20,-/m² stalvloeroppervlakte van de uitbreiding. De investering vindt bij voorkeur plaats op of nabij het erf van de ondernemer. Een uitzondering geldt voor gebieden waar sloop van gebouwen ter verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving een belangrijk onderwerp is. Van het normbedrag kan worden afgeweken als de aanvullende investering - gelet op het belang van de bescherming van de ruimtelijke, milieu hygiënische

en gezondheidseffecten van de uitbreiding van een veehouderij - niet leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard. Het ontwerpbestemmingsplan moet vergezeld gaan van een berekening van de investeringsbijdrage.

Ammoniakbuffergebied (voor Beuningen niet van toepassing)

Naast de eisen van het plussenbeleid geldt bij alle uitbreidingen voor niet-grondgebonden veehouderij de voorwaarde van artikel 2.5.3.3 van de Omgevingsverordening (Uitbreiding niet-grondgebonden veehouderijtak: ammoniakbuffergebied). Namelijk dat in het ammoniakbuffergebied (het voormalige extensiveringsgebied) de ammoniakemissie op de locatie bij de uitbreiding van de niet-grondgebonden veehouderij-activiteit niet mag toenemen.

Voor dit gebied gelden de volgende regels:

1. er is uitsluitend groei mogelijk voor ondernemers om het bedrijf te ontwikkelen indien de emissie van ammoniak op de locatie niet toeneemt bij uitbreiding van niet-grondgebonden veehouderij-activiteiten - of die nu geheel uit intensieve niet-grondgebonden veehouderijactiviteiten bestaan of slechts gedeeltelijk binnen een deel van het bedrijf worden uitgeoefend;
2. nieuwvestiging en hervestiging zijn verboden;
3. er kunnen meerdere functies (ook niet-agrarische bestemmingen) naast elkaar bestaan in dit gebied. Dit is een gemeentelijke afweging. Juist meerdere functies kunnen de afbouw van de intensieve veehouderij ondersteunen. Nieuwe functies moeten passen bij de gegeven kernkwaliteiten in een gebied.

De dialoog met het maatschappelijk krachtenveld

Centraal in de sturingsfilosofie van de in voorbereiding zijnde Omgevingswet, maar ook in de provinciale omgevingsvisie staat uitnodigingsplanologie, maatwerk, co-creatie en dialoog.

Van belang is dat belanghebbenden bij de voorbereiding van plannen of besluiten vroegtijdig betrokken worden. Juist in de voorfase is een lokale dialoog wenselijk. Het gesprek kan leiden tot wederzijds begrip en biedt ondernemer de mogelijkheid om zijn plan nog aan te passen voordat de formele vergunningprocedure start.

Ondernemers zijn zich er in toenemende mate van bewust dat maatschappelijk draagvlak in de directe omgeving essentieel is voor het toekomstperspectief van hun bedrijf. Gemeenten moeten daarom in hun lokale beleidsuitwerking opnemen dat rondom een voorgenomen uitbreiding een zorgvuldige dialoog wordt gevoerd, gericht op het in kaart brengen van alle belangen. Een ondernemer dient bij een aanvraag tot uitbreiding een verslag van de dialoog of het buurtgesprek met de omgeving te voegen.

Wanneer een gemeente een initiatief tot uitbreiding in eerste instantie als kansrijk beoordeelt, is het van belang dat de ondernemer tijdig over een nog niet uitgewerkt plan in gesprek gaat met de omgeving. De ondernemer voert een buurtgesprek met de omgeving dat, zoals volgens hem of haar het beste passend is bij het gebied. Een presentatie over de voorgenomen uitbreiding in een buurthuis of bij een rondleiding door het bedrijf, kan hierbij een mogelijkheid zijn.

In overleg tussen ondernemer en de gemeente wordt de omtrek van het gebied bepaald dat wordt betrokken bij de plannen. De provincie heeft een handreiking beschikbaar over hoe een dialoog gevoerd kan worden.

Afhankelijk van de toekomstvisie op het bedrijf en het gesprek met de omgeving past de ondernemer het uitbreidingsplan aan. De gemeente maakt een afweging over het wel of niet akkoord gaan met het plan. De gemeente maakt met de ondernemer afspraken inclusief boetebeding via een privaatrechtelijke overeenkomst, een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan of een omgevingsvergunning. Op basis daarvan werkt het bevoegd gezag een wijzigingsplan uit, een afwijkingsbesluit of een herziening van het bestemmingsplan.